

Talepunkter til Osloregionens møte med samferdselsministeren

Mandag 23. november, kl. 1330-1400

Skype-møte

Deltagere:

Navn	funksjon
Lene Conradi	ordfører Asker kommune og leder av Osloregionens interessepolitiske utvalg
Saxe Frøshaug	ordfører Indre Østfold kommune
Nils Røhne	ordfører Stange kommune
Julie Ness	byrådssekretær for Raymond Johansen, Oslo kommune
Administrasjon	
Øyvind Sâtvedt	direktør, sekretariatet for Osloregionen
Eva Næss Karlsen	spesialrådgiver, sekretariatet for Osloregionen
Margrethe Gjessing	spesialrådgiver, sekretariatet for Osloregionen
Bjarne Haslund	fagsjef, byrådslederens kontor, Oslo kommune

Bilde 1.

Takk for at vi fikk avtalt dette møte med samferdselsministeren. Vi ønsker et møte for å diskutere hvordan Osloregionen kan bidra til å nå nasjonale mål og for å diskutere transportutfordringer og mulige prioriteringer og løsninger for Osloregionen.

Vi har forberedt en presentasjon, en kort innledning om hva Osloregionen er, før en gjennomgang av hovedutfordringer og våre innspill til viktigste satsinger i NTP og hvordan vi kan bidra til å nå mål i transportpolitikken.

Osloregionen er en av hovedstadsregionene i Europa med raskest befolkningsvekst. Per 1. januar 2020 var innbyggertallet på om lag 2,2 millioner. Det betyr at nesten halvparten av Norges befolkning bor i Osloregionen. Veksten vil øke, og i 2040 vil det være nærmere 2,7 millioner innbyggere i denne regionen. I 2018 stod Osloregionen for ca. 23 % av totale klimagassutslippene i Norge og ca. 50 % av de nasjonale utslippene innen veitrafikk. En stor andel av transportarbeidet i Norge går via Osloregionen. Gode og klimavennlige løsninger for transportinfrastruktur i Osloregionen, vil ikke bare vil være positivt for innbyggerne i regionen, men vil også ha stor betydning for det nasjonale transportsystemet og for de nasjonale utslippstallene.

Bilde 2.

- Stiftet desember 2004
- Alliansen mellom 65 kommuner som selv definerer seg som en del av Osloregionen. Ca. 2,3 mill. innbyggere.
- Arbeidsområder:
 - Areal, transport, mobilitet og logistikk
 - Klima og miljø
 - Konkurranseskraft og attraktivitet
 - Felleskap og samarbeid

Formål: Osloregionen skal være en bærekraftig og internasjonalt konkurransedyktig region

Bilde 3

Flerkjernerutvikling er viktig for å styrke Osloregionen som konkurransedyktig og bærekraftig region. Gjelder særlig innenfor arealplanlegging og utvikling av transportsystemet, men også innen næringsutvikling.

For Osloregionen er det viktig å utnytte Oslos kraft som vekstmotor, men samtidig også sørge for å utnytte komparative fortrinn i ulike deler av regionen.

En flerkjernet utvikling på Østlandet er en forutsetning for å styrke regionens internasjonale konkurranseskraft, og en helt nødvendig del av den kursendringen som må til for å nå nasjonale og regionale klimamål og håndtere sterk vekst innenfor rammene av en bærekraftig utvikling.

Bilde 4

Før jeg kommer inn på våre viktigste innspill til kommende NTP, ønsker jeg å vise dette bildet.

Osloregionens ordførere signerte i februar 2019 er ordførererklæring i Oslo rådhus om å bli Europas ledende hovedstadsregion på miljø og klima. Det er utarbeidet strategier og planer som skal drive frem tiltak og handling. For å nå de ambisiøse målene må vi samle alle gode krefter. Vi trenger modige kommuner, fylkeskommuner, stat og næringsliv som går i front og tenker nytt. Viktigheten av å stå sammen er også bakgrunnen for at Osloregionen er samlet om felles innspill til NTP og til Klimakur. Til din informasjon skal vi den 15. desember ha møte med klima- og miljøministeren.

Bidrag til oppfyllelse av nasjonale miljø- og klimamål er også et av delmålene for NTP. Og vi vil gi honnør til deg for å løfte klima som den viktigste oppgaven du uttalte du må levere på, da du tiltrådte som samferdselsminister i januar.

Dette bildet viser at også ordførerne i Osloregionen har klima høyt på dagsorden og ønsker å bidra til at klimamål skal nås. Og her er utslipp fra transportsektoren den største utfordringen. Det bringer meg over til våre viktigste innspill til NTP.

Bilde 5

NTP er helt avgjørende for om Norge og regionen skal nå vedtatte klimamål. Osloregionen mener at det endelige forslaget til NTP må innrettes slik at klimamålene kan nås. Tiltak og løsninger i NTP må harmoniseres med den varslede klimameldingen fra Regjeringen.

På Osloregionens BEST-konferanse i oktober, forsikret statssekretærene Aarset og Fischer om at arbeidet med NTP og Klimameldingen er godt koordinert.

Det lover godt og Osloregionen har store forventninger på at tiltak for å nå klimamål er godt ivarettatt i kommende NTP.

Det bringer meg over til et annet område som er viktig for klimavennlige reiser. Det må et krafttak til for jernbaneutbygging. Jernbanen er ryggraden i transportsystemet og er avgjørende for et velfungerende felles bo- og arbeidsmarked. Dette gjelder spesielt for Osloregionen med stor befolkningsskonsentrasjon hvor alternativet til jernbane er vei.

Transportkorridorer med de største nyttepotensialene må prioriteres

Statens InterCity-satsing, må fullføres. Og det må også satses på grenbanene, Kongsvingerbanen, Kongsbergbanen og Gjøvikbanen og Østre linje på Østfoldbanen. Disse er viktig for å forenkle arbeidspendling til et stort felles bo- og arbeidsmarked og stimulere til lokal næringsvekst i hele regionen.

Satsing på Oslovet og ny Oslotunnel, som vil øke kapasiteten både for gods- og persontrafikk i hele landet, er en forutsetning for jernbanesatsingen

Og jernbanen stopper ikke ved grensen. Som en del av jernbanesatsingen vil jeg fremheve behovet for prioritering av grensekryssende jernbane i neste NTP.

Samferdselsministeren må sammen med sine nordiske kollegaer løfte fram strekningene Oslo-Gøteborg og Oslo-Stockholm og videre ut i Europa som prioriterte jernbanekorridorer overfor EU, i forbindelse med revisjon av TEN-T. Dette må flagges høyt også i vår nasjonale transportplan. Det må også vurderes alternative finansieringsmodeller, f.eks finansielle bidrag fra næringslivet, som selskapet Oslo-Stockholm 2:55 har utredet på svensk side.

Bilde 6

Det neste området vi ønsker å fremheve er Klimavennlig godshåndtering.

Klimavennlig og effektiv godshåndtering må gis høyere prioritet i NTP.

Det har over lang tid vært betydelig vekst i lastebiltrafikken til og i Norge. Prognosene viser fortsatt stor vekst på vei. Det er behov for en helhetlig løsning for avlastning av indre Osloregion for gjennomgangstrafikk.

For bedre klima og økt fremkommelighet, må det stimuleres til mer gods på bane og sjø. Og det er viktig med tiltak på kort sikt for å lykkes med godsoverføring, særlig til bane som har tapt konkurransekraft.

Vi har gitt hørings svar til KVU Terminalstruktur Oslofjordområdet. Osloregionen mener det er behov for en avlastningsterminal i tillegg til Alnabru, for å møte etterspørsel og av hensyn til sikkerhet og beredskap.

KVU-en berører ikke tømmerterminal, noe vi etterlyser mer helhetlig plan på.

Når det gjelder overgang mot nullutslipp eller fornybar for de tyngre kjøretøyene, er det det også behov for et statlig krafttak for utbygging av energistasjoner med ladeinfrastruktur, biogass og hydrogen for tyngre kjøretøy.

Bylogistikk er også en utfordring. Det må gjennomføres tiltak, som f.eks. etablering av samlastsentre for å redusere skadestrukturer ved godstransporten i byområder.

Massestransporten som følge av store infrastrukturprosjekter må gis mer oppmerksomhet. Her er det mange aktører som har en rolle, men Staten bør ta en lederrolle her.

For alle de tre punktene som nevnt til slutt er samarbeid mellom forvaltningsnivå viktig. Vi har alle en rolle og et ansvar for å lykkes med innføring av nullutslipp, massehåndtering og bylogistikk.

Til sist et område som må prioriteres, og det er byområdene. Som et virkemiddel for mer miljøvennlig og effektiv transport må flere gå, sykle eller kjøre kollektivt. Det krever ekstra midler for lokal tilrettelegging. Byvekstavtaler og belønningsordninger er et effektivt virkemiddel. Osloregionen er bekymret over at Statens Vegvesen i sine NTP-prioriteringer ikke ser mulighet for å utvide bruken av dette virkemiddelet, og dessuten sår tvil om gjeldende avtaler kan opprettholdes. Flere mindre eller mellomstore byer som for eksempel Hamar, Moss og Hønefoss i vår region, bør få tilgang på denne ordningen, og rammene bør økes.

Bilde 7

Osloregionen ønsker å bidra til å nå mål om effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem.

- Felles strategier på areal- og transportplanlegging, gods- og logistikk
- Ordførererklæring om miljø og klima – «Europas ledende hovedstadsregion på miljø og klima»
- Vi arbeider med utvikle attraktive og bærekraftige lokalsamfunn
- Bidrar med innspill til NTP, Klimameldingen og andre relevante høringer